

**POLONIJNA
RADA
KONSULTACYJNA**

UCHWAŁA

**Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP XI kadencji
z dnia 13 października 2026 r.**

Członkowie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu Rzeczypospolitej Polskiej XI kadencji uchwalają, co następuje:

1. Wyrażamy podziękowanie marszałek Senatu RP, Małgorzacie Kidawie-Błońskiej za kontynuowanie dialogu ze środowiskami polonijnymi na świecie, otwartość na ich różnorodne potrzeby oraz zaangażowanie w rozwijanie współpracy między Polską a Polonią i Polakami za granicą.
2. Członkowie Polonijnej Rady Konsultacyjnej opracowali poprzednio dwa dokumenty zawierające ocenę konkursu „Senat – Polonia 2026” i rekomendacje zmian na rok 2027 przekazane do Biura Polonijnego Kancelarii Senatu. Biuro przygotowało ewaluację konkursu. Dokumenty te stanowiły podstawę zaproponowanych zmian i dyskusji podczas obrad Rady. Doceniamy działania Kancelarii Senatu zmierzające do uwzględnienia zgłoszonych postulatów i wprowadzenia proponowanych zmian w życie. Jednocześnie, postulujemy utrzymanie wieloletniego, co najmniej dwuletniego, finansowania projektów w celu zapewnienia ciągłości działań.
3. Zwracamy się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z apelem o podpisanie nowelizacji Kodeksu wyborczego, zawierającej rozwiązania istotne dla Polaków głosujących za granicą. Jednocześnie, przypominamy wielokrotnie zgłaszany postulat przywrócenia głosowania korespondencyjnego za granicą. Apelujemy do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o dalsze zwiększanie liczby obwodowych komisji wyborczych za granicą, a do środowisk polonijnych o upowszechnianie wiedzy o wyborach i aktywne wspieranie organizacji komisji i samych wyborów, a do instytucji państwowych o wspieranie środowisk polonijnych w tych działaniach.
4. Postulujemy zwiększenie środków budżetowych pozostających w dyspozycji Senatu RP na współpracę z Polonią i Polakami za granicą oraz zwiększenie ich udziału w całości środków publicznych przeznaczonych na ten cel. Podkreślamy szczególną rolę Senatu we wspieraniu różnorodnych inicjatyw polonijnych, w tym przedsięwzięć lokalnych, które nie znajdują finansowania w innych programach.
5. Z zadowoleniem przyjmujemy wspieranie istniejących struktur polonijnych oraz procesu integracji Polonii poprzez struktury federacyjne. Jednocześnie podkreślamy potrzebę zapewnienia szans nowym organizacjom i inicjatywom. Postulujemy, aby przy ocenie projektów uwzględniano przede wszystkim ich wartość merytoryczną, rzeczywiste potrzeby odbiorców, znajomość środowiska, udokumentowaną współpracę z partnerami oraz możliwości organizacyjne realizatorów.
6. Zwracamy uwagę na potrzebę racjonalnego i efektywnego wykorzystywania środków publicznych przeznaczonych na działalność polonijną. Postulujemy ograniczenie finansowania powtarzających się przedsięwzięć konferencyjnych i szkoleniowych, których rezultaty nie odpowiadają poniesionym kosztom, oraz szczególnie staranną ocenę projektów organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Wnioskujemy, aby instytucje przyznające dotacje weryfikowały doświadczenie, przygotowanie organizacyjne oraz rzeczywiste możliwości realizacji przedsięwzięć przez wnioskodawców. Wszystkie finansowane zadania muszą być jednoznacznie korzystne dla Polonii i dla Polski.

7. Postulujemy dalsze doskonalenie systemu współpracy polskich oferentów i operatorów z organizacjami polonijnymi, w szczególności zapewnienie przejrzystości procedur, bieżącego dostępu do informacji o stanie rozpatrywania wniosków, poszanowania praw autorów projektów oraz rzeczywistego wpływu partnerów polonijnych na ich realizację.

8. Podkreślamy potrzebę rozwijania idei „Kierunek Polska”, obejmującego zwiększanie możliwości przyjazdów do Polski przedstawicieli Polonii i Polaków za granicą ze wszystkich grup wiekowych. Postulujemy wspieranie stałych programów edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i zawodowych, umożliwiających poznawanie współczesnej Polski, podejmowanie studiów i pracy oraz wzmacnianie więzi międzypokoleniowych. Działania te powinny również sprzyjać ewentualnym powrotom do Polski.

9. Postulujemy wzmocnienie koordynacji działań i programów finansowania Polonii przez Senat RP, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz pozostałe resorty i instytucje państwowe finansujące Polonię. Szczególne znaczenie ma przejrzysty podział kompetencji, zapewnienie pełnej transparentności zasad i decyzji dotyczących przyznawania środków oraz stworzenie łatwo dostępnego, aktualizowanego źródła informacji dla Polonii o wszystkich programach finansowania działalności polonijnej, wskazującego, jakie środki, na jakie cele i w których instytucjach są dostępne. To zwiększy możliwości składania wniosków i zapobiegnie podwójnemu finansowaniu tych samych działań.

10. Finansowanie zadań dotyczących Ukrainy i Białorusi powinno być traktowane ze szczególną wrażliwością.